

۴۴۴۷۳

هو اللطيف

قوام السلطنة در آینه‌ی تاریخ

مؤلف:

فاطمه تقی‌زاده

انتشارات گیوا

سرشناسه :	تقی‌زاده، فاطمه، ۱۳۶۴-
عنوان و نام پدیدآور :	قوام‌السلطنه در آیین‌های تاریخ/مؤلف فاطمه تقی‌زاده.
مشخصات نشر :	تهران: گیوا، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری :	۲۴۴ص.
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۸۰۹۵-۳۵-۴
وضعیت فهرست نویسی :	فیفا
رده بندی کنگره :	۱۳۹۵ ۷ت۹ق/۱۴۸۶ DSR
رده بندی دیویی :	۰۸۲۴۰۹۲/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی :	۳۴۹۲۲۰۹

آدرس: میدان انقلاب، ابتدای بزرگراه جنوبی، نبش کوچه مهدی‌زاده، پلاک ۱، طبقه ۴، واحد ۹، تلفن ۰۶۹۳۳۲۱۴-۰۲۱، ۰۶۶۱۲۳۸۸۰-۶۶

عنوان کتاب :	قوام‌السلطنه در آیین‌های تاریخ
تالیف و گردآوری :	فاطمه تقی‌زاده
ناشر :	انتشارات گیوا
طراح جلد :	یکتا شیرکوند
سال و نوبت چاپ :	پاییز ۱۳۹۷ / اول
شمارگان :	۱۰۰۰
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۸۰۹۵-۳۵-۴
قیمت :	۲۸۰,۰۰۰ ریال
وب سایت :	www.givabook.com

حق چاپ محفوظ است و هرگونه کپی‌برداری پیگرد قانونی دارد.

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
۹	مقدمه

فصل اول: کلیات

۱۳	مقدمه
۱۳	چرا باید از این موضوع نوشت؟

فصل دوم: پیشینه خانوادگی قوام السلطنه

۱۷	تبار و نسب قوام
۱۷	محمد تقی قوام الدوله آشتیانی
۱۸	میرزا محمد خان قوام الدوله
۲۲	میرزا ابراهیم معتمد السلطنه
۲۳	قوام از کودکی تا پیش از مشروطیت
۲۳	از کودکی تا منشیتگری
۲۶	منشی صدراعظم
۲۷	وزیر رسائل
۲۷	رئیس دفتر اختصاصی شاه و لقب تازه

فصل سوم: نقش قوام در تحولات مشروطیت

۳۱	قوام و یاری مشروطه خواهان
۳۵	معاون وزیر داخله
۳۶	اختلاف و سقوط
۳۷	کابینه جدید و وزارت جنگ قوام السلطنه
۳۸	قوام السلطنه و خلع سلاح مجاهدین
۴۶	قوام السلطنه و تشکیل ژاندارمری

فصل چهارم: قوام السلطنه فرمانروای کل خراسان و سیستان

۵۵	فرمانفرمای کل خراسان
۵۶	اقدامات قوام در خراسان
۵۷	تأسیس ژاندارمری و نظمیه
۵۷	خرید پنج هزار قبضه تفنگ
۵۸	گارد مخصوص والی
۵۸	شورش خدایوردی سردار

۶۱.....	سرکوبی سلطان بیگ و شاه محمد.....
۶۱.....	دستگیری و مجازات شجاع الدوله قوچانی.....
۶۲.....	غانله قهرمانلو.....
۶۲.....	شورش زبردست خان رئیس ایل درگز.....
۶۲.....	قوام و تلاش جهت تعمیر و گسترش معارف و فرهنگ.....
۶۲.....	قوام السلطنه و آرامگاه فردوسی.....
۶۳.....	مجازات شدید برای شرب مسکرات.....
۶۳.....	اجاره داری املاک آستان قدس رضوی.....
۶۶.....	قوام از دستگیری تا نخست وزیری.....
۶۶.....	کلنل محمد تقی خان پسیان در خراسان.....
۶۹.....	روابط قوام و کلنل محمد تقی خان پسیان.....
۷۳.....	بازداشت قوام السلطنه.....
۸۳.....	قوام السلطنه در زندان: عشرت آباد.....
۸۳.....	در جستجوی رئیس "اراء".....
۸۵.....	دستخط شاه.....
۸۵.....	ارزندان عشرت آباد تا کاخ رئیس الوزرائی.....

فصل پنجم: دولت اول قوام

۹۱.....	اقدامات دولت قوام در اولین دوره نخست وزیری.....
۹۱.....	استخلاص محبوسین.....
۹۴.....	قوام السلطنه و معرفی کابینه.....
۹۴.....	کابینه قوام السلطنه و بیانیه او.....
۹۵.....	بیانیه قوام السلطنه رئیس الوزرائی.....
۹۷.....	افتتاح مجلس چهارم.....
۱۰۱.....	نطق افتتاحی احمد شاه در مجلس شورای ملی.....
۱۰۳.....	معرفی وزیران و بحث پیرامون برنامه دولت.....
۱۰۸.....	امتیاز نفت شمال و رابطه با آمریکا.....
۱۱۶.....	یادداشت‌های دولت شوروی.....
۱۱۷.....	جواب یادداشت‌های دولت شوروی.....
۱۱۸.....	انجام حجت انگلیس.....
۱۱۸.....	تظاهرات عمومی بر له امتیاز نفت شمال.....
۱۲۰.....	عاقبت نفت شمال و شرکت استاندارد اوایل.....
۱۲۲.....	عهدنامه مودت ایران و شوروی.....
۱۲۶.....	قیام کلنل محمد تقی خان پسیان.....

۱۲۶.....	کلنل محمد تقی خان کفیل ایالت خراسان.....
۱۳۳.....	خاتمه کار کلنل محمد تقی خان پسیان.....
۱۳۴.....	تلگراف رئیس دولت (قوام السلطنه).....
۱۳۴.....	جواب امیر شوکت الملک.....
۱۳۵.....	جنگ آغاز میشود.....
۱۳۵.....	قسمتی از یک بیانیه.....
۱۳۶.....	کشته شدن کلنل:.....
۱۳۸.....	مرگ کلنل به همکاری دو رقیب پایان داد.....
۱۳۹.....	برای، صرح اتحاد قشون.....
۱۴۲.....	ایان امیر موید سواد کوهی.....
۱۴۶.....	قوام گیلا.....
۱۵۲.....	متن نامه روثین به کوچک خان.....
۱۵۶.....	متن پاسخ سرخس به کوچک خان به رئیس الوزراء قوام السلطنه.....
۱۵۹.....	سقوط دولت اول قوام.....

فصل ششم: دولت دوم قوام

۱۶۵.....	دومین رئیس الوزرای قوام السلطنه.....
۱۶۶.....	اقدامات کابینه دوم قوام.....
۱۶۷.....	قانون هیأت منصفه.....
۱۶۹.....	استخدام مستشار خارجی برای ایران.....
۱۷۴.....	اعزام محصلین نظامی به اروپا.....
۱۷۵.....	دمل چرکینی که سر باز کرد.....
۱۷۶.....	سقوط دولت دوم قوام السلطنه.....

فصل هفتم: قوام در دوران به قدرت رسیدن رضاشاه خان

۱۸۱.....	توطئه قتل سردار سپه پیرونده سیاسی قوام را بست.....
۱۸۳.....	قوام پس از به سلطنت رسیدن رضاخان.....
۱۸۷.....	نتیجه.....
۱۸۹.....	منابع و مآخذ:.....
۱۹۵.....	پیوست ها.....

پیشگفتار

احمد قوام السلطنه آشتیانی یکی از سیاستمداران تاریخ معاصر ایران است که دوران حیاتش با بسیاری از رویدادها از جمله مهم‌ترین آن انقلاب مشروطیت، جنگ جهانی دوم و حضور متفقین در ایران و... مصادف بوده است که این حوادث هر کدام به نوبه خود تاثیر بسزایی در تاریخ معاصر کشور ایران داشته است. وی کار خود را در آخرین سال‌های سلطنت ناصرالدین شاه در دربار آغاز کرد و در دوران سلطنت پنج پادشاه دیگر مصدر مقامات بزرگی گردید. وی در سال ۱۲۸۵ که همزمان با اوج فعالیت‌های سیاسی آزادی خواهان ای به دست آوردن نظام مشروطیت بود در پست منشی حضور که از نزدیک‌ترین مشاغل به شاه و دربار شایسته محسوب می‌شد حضور داشت و توانست از جایگاه و سمت حساس خود در دوران اوج مشروطه‌خواهی با آزادیخواهان همراه شده و تمام تلاش خود را در مخفیانه یاری رساندن به مشروطه خواهان بنماید. او با نوعی سیاست مصلحت‌گرا به خود به جمع مشروطه خواهان پیوست و آنان را با زیرکی از اخبار درون دربار مطلع ساخت. این مدارک که به همراه یار همیشگی‌اش اعلم‌الدوله (پزشک مخصوص دربار) توانست مظفرالدین شاه را به مضایق فرمان مشروطیت ترغیب کرده و آنرا با خط و انشای زیبای خود بنویسد.

وی ظرف سی و یک سال پنج بار جاده صارت پوشید و ده کابینه معرفی کرد و یازده فرمان نخست‌وزیری برای او صادر شد و علاوه بر آن سه بار فرمان‌روای تل خراسان و سیستان بود که در تمامی این مناصب توانست با هوشمندی نسبت به اوضاع داخلی و خارجی اقدام و با شورش‌ها و کج رویهای برخی متجاسرین مبارزه و آنها را سرکوب سازد. از شورش خداوردی سردار گرفته تا اسماعیل آقا سیمیتقوو قیام کلنل محمد تقی خان پسیان و ختم غائله گیلان...

بدین گونه وی را میتوان ناجی بحران‌ها و چالش‌های زمانه خود دانست.